

המתקן הרביעי

בס"ד גליון נט' פרשת חיי שרה ה'תש"פ ובשבת אין לברור את העלון אא"כ ביד על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

דבר העורך

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם כל הסיבות מדוע לא ללמוד ספרי ברסלב... נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומלץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - תורה ז; נחתום במדור הבהיר שער ברסלב - המאיר את עינינו במשנת ברסלב - את סוגיית ה'מפורסמים של שקר' ובוהו התמנו סדרת מאמרים ארוכה בכיבוד דרכו של רבנו, כעת אנו מצפים לסידרה החדשה שתתחיל בשבוע הבא אי"ה; נמשיך עם שו"ת ברסלב - המאלפנו דעת נפלאה - בכיבוד עניין ההתכוננות והמודעות העצמית; והשבוע נסיים עם פינה מתוקה של שיחת חברים מחזקת ומעוררת.

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השנייה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו - נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

כמו-כן במידה ויהיה ביקוש - נתחיל בשליחת העלון בדואר לכל המעוניין (בתשלום הודשי). ניתן להשאיר הודעה בקו המקורבים השלוחה: 72.

בברכת חורף בריא גדוש עליה והצלחה!! העורך

חדשות המקורבים

'אסור ללמוד ספרי ברסלב'... \ \ \ כל הסיבות בכתבה שלפניכם!

בעקבות הסערה הציבורית מתברר שכמה אנשים 'חכמים' מצאו שעת כושר להודיע שאסור ללמוד ספרי ברסלב.

נראה לי שיש באמירה הזאת הרבה הגיון.

ללמוד ספרי ברסלב זה באמת:

פוגע בדיכאון ועלול לעורר שמחה ותקווה, הושף את השיטות של היצר הרע, מכניס כבן אדם הרבה יותר אמת, מעורר לשאול שאלות, מעודד חיפוש אמת וחישיבה עצמאית, פוגע בשעמום, מעורר עניין וגורם התחדשות, מרכיב ייאוש ועצבות, גורם למחשבות על תכלית החיים, מעודד השבון נפש ולקחת אחריות, גורם להזרה בתשובה, גורם לאדם לחשוב שהוא שווה משהו, שיש לו תפקיד חשוב וייחודי בעולם, מעודד קשר אישי עם בורא עולם כאילו הוא זמין ומקשיב לכל אחד, מי שנוגע בזה מתחיל להזכיר את "השם יתברך" כאילו זה באמת העניין. והכי גרוע: זה גורם לאיבוד לבבות המוני והמתקת דינים עצומה באומן בראש השנה. בקיצור: זה מאיים על הפרנסה של 'באבות', רואי נסתרות ופותחי גלגולים.

אז תודו, נכון שזה נורא מסוכן?

השאלה היא רק - למי?

(כתב: הרב ארו משה דורון)

שיחת חברים	שו"ת ברסלב	שער ברסלב	ללכת עם תורה	פשט ופנימיות
❖❖	❖❖	❖❖	❖❖	❖❖
עמוד 8	עמוד 7	עמוד 6	עמוד 4	עמוד 2

השיעורים הקבועים

השיעורים הקבועים לשבת פרשת חיי שרה ולשבוע פרשת תולדות						
יום	חדש חשוון \ כסלו	הדף היוםי נדה	משנה ברורה עמוד היוםי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ז	העמוד היוםי בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	כה	לא	חזרה	ב:	ריז	קד.
א	כו	לב	תמו, א	ג.	רטו	קד:
ב	כז	לג	תמו, ב	ג.	רטז	קה.
ג	כח	לד	תמו, ג	ד.	ריז	קה:
ד	כט	לה	תמו, ד	ד:	ריח	קו.
ה	ל	לו	תמו, ה	ה.	ריט	קו:
ו	א	לז	חזרה	ה:	רכ	קז.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה יד.

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון האימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

~ החיים והמוות ~

ולכך עשה תחבולות להשיג בדווקא המקום הזה, ובכדי שלא יבין עפרון שיש לו בזה עניין מיוחד, דיבר תחילה עם בני חת, ורק לאחר מכן ביקש שידברו עם עפרון. ובכדי שלא יהזור בו לאחר מכן כשיבין גדולת המקום – התעקש לקנות המקום בכסף מלא (כל זה מבואר באור החיים).

הרחבת העניין – אור החיים

בדברי האור החיים הקדוש מרחיב העניין, ומבאר שהלשון 'זיהיו חיי שרה' הוא לשון צער, מחמת שנסתלקה על בשורת העקדה, אך הפסוק חוזר ומדגיש 'שני חיי שרה' שלא נחסר מימי חייה כלום [ובדרך אחר מבאר שאכן נחסר משנותיה, אך הקב"ה משלים שכרה על כל השנים האלו]. ואת הלשון 'מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים' הוא מבאר שהיה חילוק בין המאה הראשונים שהיו בצער [מחמת חסרון הבנים, ושהיית ישמעאל בכיתה], לבין עשרים ושבע שהיו בנחת.

פנימיות העניין – אור החיים וקדושת לוי

אמנם ממשיך ומבאר פנימיות העניין, שהכתוב מספר בזה על מהות חיי הצדיקים והסתלקותם, וכמו כן מבואר בספר הקדוש 'קדושת לוי'.

ותוכן דבריהם הקדושים הוא, שהצדיקים בחייהם דבוקים ומקושרים להשם יתברך, ולכן נכתב 'זיהיו' שהוא לשון הוי"ה, מחמת שכל 'חיי שרה' היו מקושרים ודבוקים בשם ה'. ולכן גם בעת הסתלקותה לא נחשב הדבר למיתה, כי הצדיקים גם במיתתם קרויים חיים מחמת שהם עדיין דבוקים למקור החיים, ולכן נכתב 'קרית ארבע היא חברון' – לרמוז שאף שנשמתה נפרדה מה'ארבע' יסודות של הגוף, אך עדיין 'היא חברון', שעדיין היא מחוברת למקור החיים, ובוה ממשיך רוח חיים אפילו אל הגוף [ובזה מתבאר מעלת קברי הצדיקים, שאף לתוף הגוף הקדוש שבקבר נמשך הארה של חיים מהנשמה].

לעובדא ולמעשה – ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות

כמו כן מבואר בליקוטי הלכות בכמה מקומות, שבפרשה זו מרומז מהות חיי הצדיקים, וכן מבאר על פי זה עניין מערת המכפלה.

* * *

וביאור העניין הוא כך:

מבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן סו) שלכל אדם יש שני חלקים: 'רוח דלעילא' ו'רוח דלתתא'; החלק הראשון הוא החלק העיקרי של הנשמה שהוא נשאר למעלה, והחלק השני הוא חלק קטן ממנו שהוא יורד למטה ומתלבש בגוף.

ושלימות החיים הוא כאשר זוכים לקשר ולדבק את ה'רוח דלתתא' עם ה'רוח דלעילא', שבזה האדם זוכה להיות דבוק במקור החיים ושורש נשמתו, ולקבל חיות חדש בכל רגע. והצדיקים שזוכים לחיות כך – זוכים לחיים 'ארוכים' ו'כפולים', מחמת החיות החדש שמקבלים בכל רגע מחדש.

מהות החיים הוא 'התחדשות'. ככל שמתרחק האדם מלחשוב על האתמול והמחר ולחיות את ההווה – כך הוא מחובר יותר למציאות 'החיים'. כי החילוק בין אדם חי לאדם שאינו חי הוא רק בעניין זה. שהרי תינוק שלא נולד – יש לו 'עתיד', ובר מינן מת שנפטר – יש לו 'עבר', ואדם חי הוא זה שיש לו 'הווה', וממילא רק זהו החיים האמיתיים; כי הרגע הקודם 'מת' והרגע הבא עדיין לא 'נולד'.

אלא שמחמת שהאדם מנתק בין ה'רוח דלתתא' ל'רוח דלעילא', ותחת להיות מחובר אל מקור נשמתו, הוא מחובר אל הגוף – על כן נדמה לו שהחיים

לאחר שפרשיות הקודמים סיפר הכתוב על חייו של אברהם אבינו (בפרשת לך לך – התחלת חייו וכניסתו לברית, ובפרשת וירא – עיקר תורף חייו), כעת בפרשה זו [פרשת חיי שרה] – מספר הכתוב על הסתלקותם של אברהם ושרה. ותחילת חייו של יצחק וזיווגו.

* * *

האריכות שיש בסיפור הסתלקות שרה וקבורתה – הוא הידוש היוצא מן הכלל, וכפי שמדגיש הוזה"ק (בפרשה זו) כמה פעמים. וגם כל המעשה עם מערת המכפלה – תמוה מאד, מפני מה ראה לנכון לבחור מקום זה לקבורה, ומפני מה התעקש בדווקא לקנות המקום בדמים ולא במתנה.

ומלבד עצם האריכות, יש כמה תמיהות בסדר הדברים ולשוונות הפסוקים: א. הלשון 'זיהיו חיי שרה' בשונה ממה שנכתב אצל אחרים 'זיהיו אדם' 'זיהיו נח' (אור החיים). ב. הקדמת מספר שנות חייה לסיפור מיתתה. ג. ייתור הלשון 'מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים' (וזה"ק, רש"י, ליקוטי הלכות). ד. חזרת הפסוק שוב 'שני חיי שרה' (רש"י, רמב"ן, אור החיים, קדושת לוי). ה. 'זיבא אברהם לספוד לשרה ולכבותה' – נכתב בכ"ף קטנה, ומבואר בבעל הטורים שמועט בבכיה, וצ"ב. ו. הלשון 'מערת המכפלה' צריך ביאור, וכן שינוי הלשון שפעם כתוב 'מערת המכפלה' ופעם כתוב 'שדה המכפלה'.

כמו כן צריך להבין סמיכות פרשה זו לפרשת עקדת יצחק. וברש"י הביא (מדברי חז"ל) שעל ידי העקדה פרחו נשמתה, והוא פלא וכי זו תורה וזו שכרה.

אך העניין הוא שזאת היא הפעם הראשונה שהיה הסתלקות של 'צדיק'. וכמו ש'חיייהם' של אברהם ושרה היה הידוש שלא היה קודם לכן וכי הם היו הראשונים שהיו 'יהודים', כך גם הסתלקותם הוא הידוש (שהיא ההסתלקות הראשונה של 'יהודי'). ולכן הכתוב מאריך בזה מאד לפרטי פרטים, ובוה מתבאר תורה שלמה בהגדרת 'חיייהם' של צדיקים ומהות ה'הסתלקות' וה'קבורה', וכפי שיתבאר.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בפרשה זו לא נמצא ביאור שלם בדרך הפשט לבד. כי בוודאי אי אפשר להבין על פי פשט הטעם שרצה אברהם אבינו דווקא כמערת המכפלה, וגם קשה לבאר אריכות הפסוק בסיפור חיי שרה וכפילות הלשונית.

ולכך גם רש"י והרמב"ן [מפרשי הפשט] השתמשו הרבה בדרך הדרש – הן בפסוק 'זיהיו חיי שרה', והן בעניין מערת המכפלה.

אמנם יש לבאר את המהלך הכללי של הפרשה בדרך הפשט, והעניין בקיצור הוא, שאחר העקדה נסתלקה שרה, ובאמת לא היה בקיצור ימים אלא זה היה זמנה, ולכך הקדים הפסוק לומר 'זיהיו חיי שרה' – היינו שלכתחילה ימי חייה היו מאה ועשרים ושבע שנה ולא יותר, אלא שהשטן ניסה לדמות כאילו 'מחמת' העקדה נסתלקה, אבל אינו כן. ולכך אברהם אבינו נמנע מלבכות הרבה (כמבואר ב'בעל הטורים') כדי שלא ליתן פתחון פה לזה.

עד כאן פשטות הדברים, אך שאר הלשוניות מוכרחים להתפרש בדרך דרש, כמו שהביא רש"י "בת מאה כבת עשרים לחמא, וכת עשרים כבת שבע ליופי", וכן הלשון 'מערת המכפלה' מרמז על הווגות הכפולות שנקברו שם (רש"י). או שכפל הקב"ה קומתו של אדם הראשון (רמב"ן) וזה הטעם שחשק דווקא במקום זה. [והאופן שנתגלה לאברהם היה על ידי שכרה ממנו בן הבקר אל המערה הזאת, ושם גילה סוד המקום הזה (כמבואר במדרש והובא בדברי הרמב"ן)].

ובזה יש לבאר סדר הפרשה. כי עיקר החיבור בין ה'רוח דלעילא' ל'רוח דלתתא' נעשה בעת ההסתלקות (כמבואר בליקוטי מוהר"ן שם), שאז מגיע מלמעלה ה'רוח דלעילא', וה'רוח דלתתא' מתחבר עמו ומסתלק וולכך מי שזוכה להיות בעת ההסתלקות – יכול לקבל הארה גדולה בבחינת 'פי שניים'!

והנה הפעם הראשונה שהיה כך – היה בעת העקדה, שנצטווה להעלותו לעולה ולא לשהטו, והתכלית היה לחבר ה'רוח דלתתא' עם ה'רוח דלעילא'. וכשהגיע שמועה זו לשרה – נתאוותה גם כן לחיבור זה, וכשזכתה לכך נסתלקה מן העולם.

ובכדי לגלות עניין זה ולפרסמו בעולם, רצה אברהם לקברה דווקא במערת המכפלה, שלשון 'המכפלה' מרמז על החיבור בין 'רוח דלתתא' ל'רוח דלעילא' וכמבואר ב'זוה"ק', ועל פי זה מבאר שם שלא המערה ולא השדה נקראים 'מכפלה', אלא שניהם מקבלים הארה מ'המכפלה'!

אמנם כדי לזכות לזה – היה צריך לגלות קדושת ארץ ישראל, ולכך הוצרך לקנות את המערה והשדה מעפרון, ודווקא בדמים כדי שיהיה לו כח להוציא הקדושה הזאת מהסמרא אחרא, וזה הטעם שפנה תחילה לבני חת, כי רק על ידם היה אפשר להוציא קדושת ארץ ישראל מהסמרא אחרא וולכך נזכר עשרה פעמים 'חת' בפרשה, ועניין זה צריך ביאור רחב בפני עצמו ואכ"מ.

הם 'המשך אחד ארוך', שבנוי על האתמול והשלשום, ואל המחר והעתיד. וכך הוא מתנתק מהחיים האמיתיים יותר ויותר, ומוזקן מיום ליום ונעשה כבד ושבור ומיואש. אך הצדיקים שזוכים להיות מקושרים אל ה'רוח דלעילא' – מקבלים חיות חדש ככל רגע, וממילא אין בהם זקנה ושברון לב וייאוש, שהרי 'אני היום ילידתיך' [שנאמר על משיח].

וזה מרומז בלשון הפסוק "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" וכדרשת הז"ל 'בת מאה כבת עשרים ובת עשרים כבת שבע'. כי בדרך כלל 'בת עשרים' הוא אדם שיש לו רצונות ו'תכניות' מה הוא רוצה לזכות ולהיכן רוצה להגיע, ולעומת זה 'בת מאה' הוא אדם שכבר אין לו תכניות ורצונות. אך אצל הצדיקים 'בת מאה כבת עשרים' – כי אותו חיות חדש שיש להם בגיל עשרים, יש להם בגיל מאה. וכן 'בת עשרים כבת שבע ליופי'. היינו שתינוק עד גיל שבע מתפעל מכל דבר שרואה, כי הכל אצלו חדש ויפה, אך אחר כך כבר 'מכיר' הכל ואין מה לחדש לו. אך אצל הצדיקים 'בת עשרים כבת שבע' ליופי, שגם בגיל עשרים רואים את יופי העולם כאילו היום נברא.

וב'זוה"ק' מבאר שבתוכות אלו מתגלה 'מאן דאיהו זעיר איהו רב, ומאן דאיהו רב איהו זעיר' (מי שמקטין עצמו, נעשה גדול. ומי שמקטין עצמו, נעשה קטן). והיינו שמי שמגדיל עצמו ועושה עסק רק מ'ה'רוח דלתתא', נעשה קטן והחיים שלו קטנים ומצומקים. ולהיפך, מי שמקטין עצמו ורוצה לקבל הארה מ'ה'רוח דלעילא', נעשה גדול והחיים שלו נעשים ארוכים וכפולים.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'הניכוי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

ניתן לקבל את 'החיזוק היומני' למייל
 ע"י בקשה בכתובת: yefabian@gmail.com

ניתן לקבל את גליון 'המקורבים' השבועי למייל
 ע"י בקשה בכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לקבל את גליון 'הקבצו' החדשי במייל
 ע"י בקשה בכתובת: vhecmu@gmail.com

ניתן לקבל עדכונים בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל'
 בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

קו 'זו"כ' הישיבות – ברסלב	
בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע"א 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 0 - שיעורים אחרונים. 4 - שיעורים משנת תשע"ט.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4-5 - שיעורים מכלל משביעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א ש"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי ב'זוה"ק'.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3-14 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 1 - שידור חי.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות.

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

אליעזר יצא מכלל ארור ע"י שעשה שליחותו באמונה

מבואר בפרשה שאליעזר הלך בשליחות אברהם אבינו לקחת אשה ליצחק, ומתבאר בדברי חז"ל שהיה בזה לאליעזר נסיון גדול כי הוא רצה את יצחק לבתו, וע"כ 'אלי כתיב' שרצה שבתו תהיה הכלה, ואמר לו אברהם 'אתה ארור ובני ברוך ואין ארור מתדבק בברוך', ובוודאי היה בזה נסיון גדול לאליעזר, ואעפ"כ שירת את אברהם בנאמנות ובמסירות עצומה, ועי"ז נהפך לברוך כמו שכתוב "בא ברוך ה'" וכמבואר כל זה בדברי חז"ל.

ע"י ההליכה בעצת אברהם נחקק בו אור האמת ויצא מזורחמת הנחש

עבודת היום ||| פנינים על סדר היום על-פי תורה זו

יום ולילה הם בחינת אמת ואמונה

יום ולילה הם בחינת אמת ואמונה כידוע, [בבחינת מה שכלילה אומרים 'אמת ואמונה' ובוים אומרים 'אמת ויציב', וכמבואר ברש"י בברכות (יב ע"א) יעו"ש], כי כלילה הוא זמן שאין מאיר אור האמת, ואז צריך להתחזק מאוד באמונה, כי עדיין אין זוכים להארת האמת שמאירה ביום [וע"י הציצית והתפילין וכדלקמיה], וע"כ צריך אז התחזקות גדולה באמונה למרות ההסתרה והתגברות עצת הנחש שהם מסתירים את האמונה.

שנת הלילה הוא בחי' סילוק הדעת וסמיכה על אמונה בלבד

אמנם בזה עצמו יש שתי חלקים ובחינות, כי יש בחינות של קושיות שנמשכים מעצת הנחש שאמור להתעסק בהם כלל, וצריך רק להתעלם מהם לגמרי, ובפרט בעת שהאדם במוהין דקטנות שאז צריך ביותר להיזהר שלא יפול לקושיות של הבל שנמשכים מבחינת עצת הנחש שהם מבלבלים את שכלו לגמרי, ואז צריך רק לסלק דעתו ומוחו לגמרי, שזה בחינת השינה כחצי הראשון של הלילה שאז מתגבר ביותר עצת הנחש, ולעומת זאת האדם הוא במוהין דקטנות כי אז מתגברים מאוד הדינים, וע"כ עיקר העבודה היא לישן שזה בחי' סילוק דעתו לגמרי ולסמוך רק על אמונה לבד (וכמבואר על דרך זה בחל' השכמת הבוקר ה"ג).

ויסוד זה מבואר באריכות בדברי מוהר"ן (בהלכות פסח ה"ז) ונעתיק חלק מלשונו שם, וזה לשונו (באות יט): "כי עקר האמונה השלמה הוא לסלק דעתו לגמרי פאלו אין לו שום דעת ולסמוך על האמונה לבד שקבלנו מאבותינו הקדושים ובה יצא מכל מיני קושיות ותקירות ומבוכות כי אין לו שום מבוכה וקשיא בעולם שיבלבל אותו מאחר שמשלק דעתו פאלו אין לו שום שכל פלל וסומך רק על אמונה לבד, כי באמת דעתנו אין ואפס ממש פנגד דעת אבותינו הקדושים אברהם ויצחק ועקב ומשה וכו' וכל הצדיקים שבכל דור ודור מאז ועד עתה. וצריכין אנו לסמוך רק עליהם אשר הורישו לנו אמונה הקדושה אשר היא חיינו וארץ ימינו ולכפול דעתנו לגמרי ולסמוך רק על האמונה אשר נטעו בנו בהסדי ה'".

בעת מוהין דקטנות צריך להיזהר בזה ביותר

ובהמשך שם (אות כג): "עקר פל הצרות נמשכין מבהינת מוהין דקטנות, שהם בתינת דינים, שמשם אהיות הקלפות המצירין לישראל, הם ושלום, ועקר הקלפות הם הפירות הנאחזים במוהין דקטנות ביותר, כי מהמת שהמת בקטנות יותר אין פל תקירה וקשיא גדולה מדעתו מאד עד שאינו יכול לישיבה אף על פי שבאמת הקשיא הזאת היא שטות גדול למו שיש לו מוח גדול באמת, אכל מהמת קטנות מהו נדמה לו לקשיא גדולה. ולא זו אף זו, שמחמת שמהו

ועל פי דברי רביז"ל יתבאר העניין כמין חומר כי אליעזר היה מבני חם שהם בחי' ארור כי נדבק בהם וזהמת הנחש מחמת מעשה חם אביהם, וע"כ עיקר תיקונו של אליעזר היה דייקא ע"י שביטל עצמו לדברי אברהם, שזה בחינת הביטול לעצת הצדיקים, וליך בדרך עצתם, שזה כל מה שהלך אליעזר בשליחות אברהם שבכל זאת הלך בדרך עצתו בתכלית הביטול, עד שעיי"ז נחקק בו אור האמת שהאיר בעצות של אברהם שהוא בחי' עצת הצדיקים שהוא בחי' 'כולו זרע אמת', וממילא עיי"ז עצמו זכה להיכלל בבחינת עצת הצדיקים ולצאת מבחינת וזהמת ועצות נחש שמה בא בחי' ארור של חם, וע"כ דייקא עיי"ז נהפך לברוך וועל פי הנ"ל מובן שאיי"ז רק שכר על מעשהו, אלא שבעצם מעשהו פעל דבר זה עצמו של היציאה מזורחמת הנחש, והוא נפלא מאוד].

יזק מוהין דקטנות על ידי זה מתגרין בו הקלפות, הם ושלום, עד שיש לו תאנה גדולה לקר ולכנס בתקירות והוא עושה מהפך אל הפך, כי לפי קטנות מהו היה ראוי לו לברח אפלו מתקירה קלה שפולות ולא די שאינו מכיר את מקומו, אף גם הוא רוצה לכנס בתקירות גדולות שאפלו גדולים מפניו אינם יכולים לכנס לשם.

"ימזה פאים פל הפירות והמבוכות של פל המתקרים, מהמת שאינם מכירים את מקומם ונדמה להם שיש להם מוח גדול על ידי שבאים על פמה חכמות והקצאות בעניני העולם, אכל אינם יודעים שכל אלו החכמות נמשכין רק מוהין דקטנות ועדון לא התחילו ליגע פלל בשום מוח הנמשך מוהין דנדלות והם רוצין לכנס בתקירות גדולות, כי כך טבע המוהין דקטנות, כי מי שיש לו מוח גדול הוא יודע ומכין ומשיג באמת שאי אפשר להכין דרכי ה' ומקשיך על עצמו אמונה אמיתית, אכל מהמת קטנות המוהין שישם נאחזין הקלפות, שהם בתינת פירות, על ידי זה נדמה להם שהם חכמים ונכנסים בתקירות עד שנופלים במבוכות גדולות שכל הצרות נמשכין משם, כי פל הצרות נמשכין רק מבהינת הקלפות שהם הפירות הנאחזין במוהין דקטנות פנ"ל. וזה היה בתינת פל הצרות שהיו לישראל בשעת קריעת ים סוף שהיו נתיניו אז בצרה גדולה, כמו שפתיב, "ויונתי בחגוי הפלע בסתר המדרגה וכו' הראיני את מראיך" למי את פונה בעת צרה. ועקר הנס של קריעת ים סוף היה על ידי שזכו אז לסלק דעתם לגמרי רק לצעק אל ה' ולהתחזק באמונה לבד וקפצו לתוך הים על סמך אמונה לבד ועל ידי זה סלקו מהם אהיות הקלפות, שהם הפירות, שהם בתינת הפנים הודונים הנאחזים במוהין דקטנות".

ומבואר מכל זה שבעת התגברות המוהין דקטנות צריך זהירות מיוחדת לסלק דעתו לגמרי כמי שאינו, שכל זה הוא בחינת השינה כחצי לילה הראשון, ועל כן מקדימים קריאת שמע שעל המיטה שהיא בחינת אמונת הייחוד, לידע ולהודיע שאנו מאמינים באמונה שלימה בלי שום תקירות אלא אנו מכבדים דעתנו לגמרי.

קימת הצות לחפש את עצת הצדיקים

אבל אחר כך בהגיע הצות לילה, נמתק הדין, ואז אדרכא, צריך דייקא לקום ולחפש את העצות האמיתיות של הצדיקים, שעיי"ז מתגלית האמונה, ולא לסלק דעתו לגמרי, אלא לחפש את הדעת האמיתית שהיא האמונה שמתגלית ע"י עצות הצדיקים, כי אז מתחיל קצת להאיר אור האמת שמאיר באור יום שהוא בחי' עצת הצדיקים, וע"כ צריכים להתחיל להתעורר לחפש את אור האמת והאמונה האמיתית.

ואחר כך בהאיר אור יום מתחיל להאיר אור האמת שיכולים לזכות עי"ז לאור האמונה, וע"כ אז מתעטפים בציצית שע"י ניצולים מעצת הנחש וכמבואר בפנים (באות ד) שע"י הציצית יכולים להינצל מעצת הנחש, וכפי שמאריך בזה מוהרנ"ת (בליקוטי הלכות, פסח הלכה ז אות כד) וז"ל: "פי באמת התתקלה מאמונה והפוף הוא אמונה והתוף הוא אמונה, פי עקר האמונה זוכין על ידי תר"ג עטין דאורייתא, שהוא בהינתן קבלת התורה, שהם בהינתן עצת הצדיקים אמתים כנ"ל, אבל אי אפשר לבא לעצת צדיקים מחמת שמכבלין אותם עצת הרשעים הנמשכין מעצת הנחש הקדמוני ואי אפשר להכניעם פי אם על ידי מצות ציצית, שהוא בהינתן שמירת הברית, בהינתן יוסף כנ"ל."

כמה יש לנו לצעוק על התגברות עצת הנחש בכמה דרכים

וכפי שמאריך בזה מוהרנ"ת בלשונות נוראים כמה יש לנו לצעוק על התגברות עצת הנחש ובכל דור נמצא עניין זה בכמה דרכים ואופנים ובכל מיני דרכים ועצות שהם היפך עצת הצדיקים, שע"י מתרחקים בני ישראל מאמונה תמימה ופשוטה ועל כל זה יש לנו לצעוק וכלשונו (בליקוטי הלכות, פסח הלכה ז אות ו): "ועל בן ראוי לנו לקבול ולצעק יום וליילה נכטוש רישא בכותלא דביתא. בת עמי הנרי שק התפלשי באפר אבל יהיד עשי לך מספד תמרורים. על גדל השקר והצרה הגדולה הנשמעת בעולם, אשר עדין לא היתה כזאת, אשר נתחברות בכמה מקומות כמה פתות רשעים גמורים מפרסמים, ועשו לעצמן חכרת הנוף נערים ללמד בני ישראל הקטנים חכמות היזוניות ולשונות העובדי פוכבים. והם מטמאים הכל פיהם הקדוש ועוקרים אותם בהייהם מקטנותם מהשם ותברך וזמן התורה, פי מרגילים אותם בדרך העובדי פוכבים ובמלבושיהם מנעוריהם והם צודים נפשות יקרות לפורחות לגיהנם, או לנו פי שדדנו, או לנו על שברנו, או ואבוי, ואם אמרתי אספרה כמו אפס קצה מעצם הצרה הזאת יכלו המון ורעות, פי אין רעה גדולה מזו, באשר נראה בהוש שקל אלו הנערים שנתגדלו על פי הדרכים הרעים האלו הם אפיקורסים מפרסמים והם גרועים ממשומדים, ומחללים שבת בפרהסיא ומתלווצצים מכל התורה בלה. וביותר מתורה שבעל פה מודברי התלמוד ואגדות רבותינו וזרונם לברכה וכו' וכו' ואי אפשר להתניח ולטען עמהם על דרכיהם, פי מהפכים דברי אלקים חיים ומוצאים להם סברות הפוכות של שטות והבל, שצריכין, הם ושלום, להרגיל את התינוק בדרכים נכונים הרעים הללו, בדרכים רעים אשר לא נשמעו מעולם. וכל דרךם והנהגותם הוא רק להמשיך את התינוק בדרך העובדי פוכבים מנעוריו אשר התורה הקדושה וההירנו להתרחק מהם ומדרכיהם, כמו שכתוב, ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם". וכמו שכתוב, ובהקמתיהם לא תלכו". וכמבאר בשלחן ערוך יורה דעה סימן קעה, שצריך להיות מודל מהם במלבושיהם ובמעשיהם וכו'. ואין צריך להאריך ולבאר עצם הצרה הגדולה הזאת אשר כמותה לא נהיתה, אשר על זה התנבאו כל נביאיו שהיתה בסוף הימים צרה אשר כמותה לא נהיתה, כמו שכתוב, והיתה עת צרה לעיניך אשר כמותה לא נהיתה וכמותה לא תוסף וכו'". אשרי מי שזכה בנפשו האלה להתרחק את עצמו ואת בניו מהם."

עסק התורה בלילה להמשיך עצת הצדיקים

ועל כל זה צריך לצעוק הרבה הרבה בכל עת ובפרט בחצות לילה שהוא הזמן המסוגל לזה, ואח"כ צריך להתחזק לעסוק בתורה עד אור הבוקר, שזה בחינת עצת הצדיקים שהיא בחינת תרי"ג עיטין דאורייתא וע"כ אז הלימוד מסוגל ביותר כי אז יש כח ללימוד להכניע בחינת עצת הנחש ולהמשיך עי"ז בחינת עצת הצדיקים שע"י נמשך אור האמונה בעולם.

"באמת ציצית בעצמן הם בהינתן אמונה פיודע, הינו שעל ידי מצות ציצית אנו זוכין להמשיך אור האמונה משרשה מבהינת עתיק דעתיקין שמשם נמשכין אור הציצית, פי ציצית נמשכין מבהינת עתיק, כמו שכתוב, ועד עתיק יומיא מטה לבושה בתלג הור וישער ראשה בעמר נקא". שהוא בהינתן ציצית של צמר פיודע, שזה בהינתן מה שנתעטף הקדוש ברוך הוא בפלית לכן וסדר י"ג מדות של רחמים הנמשכין מעתיק, פי הפלית והציצית נמשכין ממש מבהינת עתיק, מבהינת תליטר מכילין דרחמי, שזהו בהינתן מה שמתעטפין בפלית בשבת במנהגה בעת שאומרים ואני תפילתי לך ה' עת רצון, פי עת רצון הוא בהינתן רעוא דרעיון, שהוא י"ג מכילין דרחמי הנמשכין מעתיק פיודע, ועל בן על ידי מצות ציצית דיקא שנמשכין מעתיק על ידם וזוכין לקבל תרי"ג עיטין דאורייתא, שעל ידי זה זוכין לאמונה שלמה, פי הציצית ממשיכין אור האמונה משרשה מבהינת עתיק דעתיקין והיא נמשכת מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, הכל בהינתן אמונה כדי להחיות האמונה הקדושה שבכל עולם ועולם. עד שנמשכה האמונה גם למטה לגלות אמונתו אפילו במדור הקלפות לקים זמלכותו בכל משלהו."

"ועל בן הציצית הם שמירה, פי הם מכבלין פה הקלפות שלא יזיקו בעולם על ידי שפוגלין להם האמונה הקדושה ועל בן הם ארבע ציצית כנגד ארבע בחינות עתיק שבערבע עולמות שמשם נמשך האמונה בכל עולם ועולם, פי העתיק שבין עולם לעולם הוא בהינתן האמונה שבעולם העליון שנעשה בעולם שלמטה מפניו, בהינתן עתיק, שעל ידו נמשכין כל האורות והשכליים שבעולם שלמטה מפניו עד בהינתן אמונה בכל עולם ועולם, פי העתיק שבין עולם לעולם הוא בהינתן האמונה שבעולם העליון שנעשה בעולם שלמטה מפניו, בהינתן עתיק, שעל ידו נמשכין כל האורות והשכליים שבעולם שלמטה מפניו עד בהינתן האמונה שבאותו העולם."

"פי האמונה היא ההתקלה והפוף של כל העולמות והשכליים וכלם מקבלין משרש האמונה שהוא בהינתן עתיק דעתיקין ומשם נמשכין הציצית בשרשן כנ"ל ועל בן הציצית מהיין את כל בהינתן נצוצי אמונה הנשרש בכל אחד מישראל ועל ידי זה יש לו כח לקבל עצות הצדיקים האמתיים ונצל מעצת רשעים שלזה בעצמו צריכין אמונה להאמין בעצת צדיקים ולדחות עצת רשעים, אבל לזה זוכין על ידי מצות ציצית כנ"ל, שעל ידי זה מתה שרש אמונתו הנשרש בו עד שיש לו כח לקבל עצת הצדיקים בהינתן תרי"ג עיטין דאורייתא ועל ידי אלו העצות הקדושות זוכה לקבל בהינתן רע אמת ואז על ידי האמת זוכה אחר כך לאמונה בשלמות יותר ויותר, שעל ידי זה תבא הגאולה כנ"ל."

המשך בעמוד 7

אמר רבינו הקדוש:

"רצייתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שינוי שרפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)

❖ 'מפורסמים של שקר' – פרק ג. ❖

שאלה:

על סמך מה אמרת בתחילת דבריך שעל פי המסורת בחסידות ברסלב, השימוש בפועל כמונח 'מפורסמים של שקר' מוגבל מאוד, ונעשה בחירות גדולה?

תשובה:

כן נהג להזהיר הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר ז"ל¹ והתריע כנגד המשתמשים בראש כל הוצות כמונח 'מפורסם של שקר' על כל מי שאינו מסכים לדעתם. ואפילו החולקים על חסידי ברסלב לא הרשה לקרוא להם בשם זה, וידוע בשמו שהגם שמוהר"ן ז"ל התבטא על הסבא משפולי ז"ל (שהיה ראש החולקים בזמנו על מוהר"ן) בביטויים קשים, לנו אין רשות להשתמש בביטויים אלו, משום שלא כל ביטוי שאומר אדם גדול וצדיק שרק האמת לנגד עיניו, מותר לשימוש גם לקטן שאינו במדרגה זו של ביקוש האמת, והשימוש בביטויים כאלו שלא באדם ובזמן ובמקום הנכונים יכול לצאת ממקום של שקר ולא ממקום של אמת, ולגרום להיפך האמת ממש.

וכבר קונן על כך הגה"ק רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל² וכתב:

'כי גם בעצם שפלותנו בדור היתום הזה, בגודל ועומק תכלית תכלית דיוטא התחתונה שאנו מונחים כעת, עוד לא שב הרוץ אף היצר מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד בכעס וחמה בקנאה ורדיפת הכבוד, בלשון הרע ושנאת חינם, וכל אחד מדימה בנפשו שהוא מביין אמיתי על חברו, שהברו מהריב עולמות והוא רוצה לבנותם, שהברו כולו שקר והוא כולו אמת, וזה הדבר בעוכרינו להרחיק מהאמת יותר מהכל, ואי אפשר להאריך כל כך בענין זה כי באמת כולנו כצאן תעינו וכו', ולמאי נפקא מינה, למבעי רחמי'.

וראה עוד מה שכתב רבי נתן בליקוטי הלכות³ על האופן שבו יש ללמד זכות גם על מישהו שחולק עלינו:

'כי באמת הצדיקים והכשרים כל אחד ואחד כוונתו רצוי לשם שמים, ואף על פי כן בודאי דעתם חלוקה זה מזה, כי אי אפשר שיהיו דעותיהם שוות לגמרי, כי אין שני בני אדם דומים זה לזה, וכשם שמשונים בני אדם בצורותיהם כך משונים בדעותיהם, ועל כן בהכרח שיהיה שינויים ביניהם בדעותיהם ודרכיהם והנהגותיהם. ומיום בריאת העולם לא היו עדיין שני צדיקים וכשרים אמיתיים שיום לגמרי בכל תנועותיהם וכו', כי אין הקדוש ברוך הוא עושה שני דברים שוין, רק כל אחד יש לו דרך ונתיב כפי שורשו ברצון העליון.

אבל הבעל דבר הוא מתגרה ומתקנא בחבורת הצדיקים והכשרים ומכנים בהם מחלוקת, ועיקר המחלוקת הוא מהמת שכל אחד אינו מאמין בהברו שגם כוונתו ורצונו לשם שמים וכו', ומי שיודע ומאמין בזה בשלימות בודאי לא יחזיק במחלוקת, כי ידין את חברו לכף זכות תמיד, כי יאמר בלבו: אף על פי שאני יודע בעצמי שכוונתי לשם שמים לגמור מצוה הזאת והפצי שמים באמת, וחברי מעכב מזה, אף על פי כן גם כוונתו לשם שמים, כי יש לו דעה אחרת ונדמה לו שאין זה מצוה כלל, או שצריכין לעסוק במצוה אחרת הגדולה מזאת לפי דעתו, ואף על פי שאני חוק בדעתי מאד ויש לי ראיות והוכחות אמיתיות שצריכין להחזיק ביותר בדרך זה ובמצוה הזאת, אף על פי

כן אפילו אם האמת הוא כדעתי, מי יודע מאיזה שורש נמשך חברי, אפשר לפי שורש נשמתו הוא צריך להתנהג בדרך אחר, כי באמת כל הדעות והרצונות נמשכין מרצון העליון, רק שאי אפשר להבין זאת. ואם כל אחד יאמר בלבו כך בודאי יתבטל המחלוקת, כי עיקר המחלוקת הוא מהמת שאין מקשרין כל הרצונות לרצון העליון ששם כולו חד ושם כולו שלום כי הכל נכלל באחד'.

ולכן אף שבודאי כל אחד שהם על נפשו חייב לתור ולדרוש אחר המנהיג האמיתי ביותר שנמצא, ולבקש על זה רחמים כל ימיו, מכל מקום אם הוא איש אמת ויודע את נגעי נפשו, ושהוא עצמו אינו מתוקן במידותיו ואינו 'כולו אמת', יזהר מאוד על נפשו שלא לדון על אחרים על פי אומדנות וסברות מלבו, ויחוש לנפשו שמה השקר גובר עליו ומגמתו איננה האמת המהורה אלא תאוות הנצחון עומדת לנגד עיניו, ושמה הוא מועה בהערכת זולתו מכל וכל, וישקול היטב היטב טרם שבא לחרוץ משפט על הזולת.

וזה באמת דבר שקשה מאוד להיזהר בו כראוי, כי טבע האדם להעריך תמיד את אלו שמבינו ולקבוע את ערכם בעיני עצמו, והעיקר הוא לבקש רחמים מאת הקדוש ברוך הוא שאכן תהיה לנגד עינינו האמת בלבד ולא נסטה ממנה לשום צד.

וגם מי שזכה להתקרב לצדיק אמיתי ולהכניע עצמו תחתיו, אינו בטוח כלל שמכאן ואילך רק האמת תנחה אותו, וצריך להיזהר שהוא עצמו לא יהפוך ל'מפורסם של שקר' ולא תהיה מגמתו לפרסם את עצמו ולדחוק את עצמו למקום שאינו ראוי לו.

וכמו כן אנו רואים גם אצל המקורבים לצדיקי אמת, שפעמים באיזה שהוא שלב ביקוש האמת נחלש אצלם, וההתקרבות שלהם נהפכת להיות מצות אנשים מלומדה, או גרוע מכך, שהופכים אותה להיות התקרבות של שקר, ומטרתם היא כדי להתכסות באצטלה של אותו מנהיג גדול ולא לשם עבודת ה' מהורה, והופכים את המנהיג שלהם ל'מנהיג של שקר' עבורם, וכבר הזהיר מוהר"ן⁴ שכשם שהתורה יכולה להיות סם המות, כך התקרבות לצדיק יכולה להיות סם המות כאשר אין מגמתו לקבל ממנו דרך בעבודת ה' לפי מדרגתו, כי אז יוכל להוציא מהתקרבותו חיזוק לדברים אחרים לגמרי שהוא הפץ בהם.

ולכן אנו רואים שרבי נתן התפלל לקב"ה כל ימיו שיוכה אותו להתקרב לצדיקי אמת ולהתרחק ממנהיגים של שקר, הגם שכבר מגיל צעיר היה ברור לו שרבו המוכחק הוא מוהר"ן, ומהו פשר התפילה הזו? אלא יתכן לומר שרבי נתן 'המבקש' הגדול חשש תמיד שמה ידבק בו השקר והתקרבותו תיחלש מהתוכן האמיתי שלה, ועל כן התפלל תמיד שההתקרבות תהיה באמת, כדי להתקרב לעבודת ה' אמיתית בלבד ולא לשום מטרה אחרת.

וזו עוד תועלת גדולה מידיעת הענין הזה של 'מפורסמים של שקר', לחזק כל הזמן אצל עצמו את ביקוש האמת, ולא להסתפק בכך שלפני כמה שנים חיפש אמת, ולחשוב שעכשיו הוא כבר 'כולו אמת', כי אז הוא עלול להיותפס לשאיפת פרסום של שקר, אלא לחפש תמיד את האמת הנוגעת לו למצבו עכשיו, ולחפש תמיד אצל אנשי האמת הגדולים אמת בדורה יותר מכפי שהיתה לו עד כה, וזוהי התקרבות של אמת שמצמיחה פירות נפלאים.

במאמר זה אנו חותמים סידרה ארוכה של כרוזים נפלאים בדרך ברסלב באופן מעמיק ומיוחד שנכתבו ע"י אחד הת"ח שזכה להתקרב לרבינו. ואנו מודים לו מאוד על כל מה שהאיר את עינינו. ומצפים לסידרה החדשה שא"ה תופיע במדור זה משבוע הבא.

¹ תלמידו של הגה"ק רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל, ומהמנהיגים הבולטים של חסידי ברסלב בארץ לאחר השואה.

² כוכבי אור חלק ששון ושמהה אות יא.

³ הלכות שומר שכר ה, י.

⁴ ליקוטי מוהר"ן קמא לא.

❖ התבוננות ומודעות עצמית \\\ הרב ארז משה דורון ❖

שאלה:

למעשה, שתי העצות הכי מרכזיות של רבינו מבוססות על הכרת עצמי. ובשתייהן יש לרבינו חידוש גדול.

עצה מרכזית וידועה היא ההתבודדות.

רבינו מלמד כל אחד להיות תמיד קשוב לעצמו ולשאול את עצמו: איפה אני עומד? מה עובר עלי? מה קשה לי? מה אני רוצה? מה אני מרגיש? ומה מתחולל בתוכי? ובכל אותן מחשבות, רגשות ורצונות לפנות במילים ולשתף את בורא עולם.

החידוש הגדול שרבינו מחדש כאן זה לא להשאיר את המודעות העצמית בשכל ובמחשבה בלבד, אלא לבטא את מודעותנו במילים. הרווח של הביטוי במילים הוא גדול, כי מה שאנחנו נדרשים לצמצם למילים חייב להיות יותר מדויק ויותר מעשי, יותר ברור ויותר בעל השפעה על החיים שלנו.

גם הקדוש ברוך הוא ברא את העולם בדיבור, לא רק במחשבה. ואנחנו כמותו, על ידי דיבורי התפילה וההתבודדות, שותפים לבריאת העולם, ובונים כלים רוחניים שיכלו את כל השפע שהשם רוצה להשפיע ברחמינו לנו ולכל התלויים בנו.

עצה מרכזית נוספת רבינו מלמד אותנו בתורת "אזמרה" (ליקוטי מוה"ר), תורה רפ"ב) שכולה התבוננות. להתבונן ולראות את החסרונות שלי ולא להזדהות איתם, להתבונן ולראות את המעלות והמעשים הטובים שלי וכן להזדהות איתם. והחידוש הגדול שרבינו מחדש כאן זה למקד את ההתבוננות ליעד מאד מסוים – אל הטוב שבי, אל האלוקי והנצחי שבי.

אם אני מודע לעצמי אבל תוצאת ההתבוננות הזו היא הזדהות עם החלקים השליליים שלי, התבוננות כזו היא שגויה ומסוכנת. אני לא אמור להתעלם מהרע אבל אני מחפש גם בתוכי את הטוב. זו איננה מודעות עצמית כמוכּן הרגיל שלה, אלא מודעות עצמית מכוונת ועוצמתית לגילוי וניצחון הטוב שבי. יש יותר ממוקד וקדוש מזה?

בהצלחה רבה,

ארז משה דורון

היסוד של התפיסה הרוחנית הרווחת היום בעולם, ונראה לי שגם ביהדות זה כך, שהבסיס של הכל זה התבוננות ומודעות עצמית. אם אדם לא מכיר את עצמו ואת נטיות ליבו, כוחותיו ורצונותיו, הוא יכול למצוא את עצמו מופעל שלא ברצונו ושלא בטובתו על ידי כוחות שונים מכווין ומכפנים.

ואם כן, למה רבי נחמן לא מדבר על דבר כל כך יסודי ומהותי? נכון שיש את ההתבודדות, אבל זה רק עניין – חשוב ככל שיהיה – של דיבור ותפילה אישית אבל היכן היסוד של הכרת עצמך והתבוננות?

תשובה:

שלום רב,

רבי נחמן בהחלט מדבר על התבוננות ומודעות עצמית ומציב את העניין כצעד הראשון בעבודת השם: "העיקר שהכל תלוי בו הוא אמת, לילך בדרך אמת לפי מדרגתו" (ליקוטי מוה"ר"ן תורה ק"ב). העיקר זה אמת, ואמת תלויה בכך שאדם יכיר את עצמו ואת מקומו ו"ילך בדרך אמת לפי מדרגתו".

וכן כתב: "ההרפות וביזיונות שוברין ליבו של אדם. והתיקון הוא, על ידי שמקשר את ליבו להנקודה השייך לליבו בעת הזאת" (ליקוטי מוה"ר"ן תורה ל"ד). לצאת מתחושת האפסות ולמצוא היות קדושה, נעשה על ידי שאדם "מקשר את ליבו לנקודה השייכת לליבו", קישור כזה פירושו כמוכּן התבוננות: איפה אני ומה נוגע אלי בכל עת ובכל מצב.

רבי נחמן מגדיל לעשות וכותב, שהתוצאה הראשונה של התקרבות לצדיק אמיתי היא מודעות עצמית: "כי יש צדיק, שהוא היופי והפאר וההון של כל העולם כולו. ומי שמתקרב אליו ונכלל בו, נפתחין עיניו ויכול לראות. והעיקר – להסתכל על עצמו". "רואה ומסתכל על עצמו, איך הוא אוהו בכל המידות" (ליקוטי מוה"ר"ן חלק ב' תורה ס"ז).

לשיטתו, מודעות איננה דבר חד פעמי, אלא עבודה תמידית: "כי צריך כל אדם לפשפש את עצמו בכל עת, אם הוא דבוק בהשם יתברך" (ליקוטי מוה"ר"ן תורה ל"ח סעיף א').

'ללכת עם תורה' \\\ המשך מעמוד 5

תפילין אחר הציצית

בשבת יום טוב על ידי עצמו של יום הקדוש, אָבֵל אור הציצית שְׁעַל יְדוֹ קוֹים תְּתוֹרָה, פִּי עַל יְדוֹ וְכוּלִין לְקַבֵּל אור הַעֲצוֹת בְּנֵל, זֶה צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ גַּם בְּשֶׁבֶת יוֹם טוֹב בְּדִי שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַּח לְקַבֵּל הַעֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת, פִּי אֵין בְּנוּ כַּח לְקַבֵּל הַעֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת, שְׁהֵם הַמְּחִיין, פִּי אֵם עַל יְדֵי מְצוֹת צִיצִית בְּנֵל".

תפילין של יד ותפילין של ראש

ואולי זה ג"כ בחינת תפילין של יד ותפילין של ראש, כי אע"פ שהתפילין בכללותם הם בחי' מוחין, מ"מ כל בחינה כלולה מכל הבחינות, וע"כ גם בתפילין עצמם מתחילים בתפילין של יד שהיא בחי' אמונה, ומניחין אותה על יד שמאל שהיא בחי' יד כחה, להורות על ההתחזקות באמונה גם בעת החושך והגלות, ועי"ז זוכים לתפילין של ראש שהיא בחי' מוחין [כלפי התפ"ש] שהוא בחי' אור האמת וכנ"ל ונאע"פ שבסדר המאמר משמע שאור האמת קודם לאור האמונה ועל ידו זוכים לאור האמונה ולא להיפך, מ"מ לכאוי בוודאי ההתחלה הוא מאמונה ממש כי מהיכן יזכה לאור האמת, אלא ששלימות האמונה הוא ע"י אור האמת, וכמו שתפילין היא דייקא ע"י ציצית אע"פ שתפילין היא בחי' אור האמת כלפי הציצית שהיא בחי' אור האמונה, וכמבואר בלשון מוה"ר"ן וכנ"ל, אלא שיש את האמונה שהיא בחי' ציצית, דהיינו אמונה פשוטה מתוך חיפוש האמת, וכמו שיתבאר בפנים, ועי"ז זוכים לאמונה שעל ידה יכולים לזכות לאור האמת, ואז מאירה האמונה באמת, כך נראה לכאוי].

וזהו ג"כ בחינת תפילין שהם אור המוחין, שהוא בחינת אור האמת, שזוכין ע"י הציצית, וכמבואר בדברי מוה"ר"ן (שם אות כח): "זוהו שְׂצִיצִית קָדֵם לְתַפְלִין, פִּי תַפְלִין הוּא בְּחִינַת מַחִין, הֵינּוּ בְּחִינַת פְּלִיאֵת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת פְּלִיאֵת תַּרְי"ג עֲטִין דְּאוֹרֵי־אֵת, שְׁהֵם בְּחִינַת פִּלּוּ זֶרַע אֱמֶת, בְּחִינַת מַחִין שְׁפָלִין בְּתַפְלִין, שְׁהֵם פְּלִיאֵת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב, "לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ". וְאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוֹנִם לְבָרְכָהּ, הַקְּשֶׁה כַּח הַתּוֹרָה לְתַפְלִין, אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל פְּלִיאֵת הַמַּחִין, פְּלִיאֵת תַּרְי"ג עֲטִין, שְׁהֵם הַתַּפְלִין פִּי אֵם עַל יְדֵי הַצִּיצִית שְׁעַל יְדֵם וְיָקָא וְכוּלִין לְקַבֵּל הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁהֵם הַמְּחִיין הַקְּדוֹשִׁים. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְהַתְעַפֵּף בְּצִיצִית תְּתַלְתֵּהּ, פִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֵת הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁהֵם בְּחִינַת מַחִין תַּפְלִין פִּי אֵם עַל יְדֵי הַצִּיצִית בְּנֵל".

"ועל כן אפלו בשבת שאין מניחין תפילין, אָבֵל ציצית נוהג גם בשבת. ולכאורה הדבר תמוה אם קדשת היום של שבת יום טוב גדול כל כך עד שאסור להניח בהם אפלו תפילין, פי הם עצמן אות, פי עצמו של יום הקדוש ממש" ע"כ. פי המחין הקדושים אם כן היה ראוי מכל שכן לפטור מציצית שנקדשתו קטנה מתפילין! אך באמת על פי הפ"ל מוכרר היטב, פי תפילין הם המחין בְּחִינַת הַעֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת, שְׁהוּא בְּחִינַת פְּלִיאֵת הַתּוֹרָה וְזֶה אֵינוּ מְשִׁיכִין

"רבנו! רבנו! תביא לי את הכדור" / מאת: דן כהן.

היה זה מוצאי יום טוב הראשון של חג הסוכות שנת תש"פ. עשיתי הליכה עם שני בני הצעירים לכיוון הפארק הלאומי ברמת גן. בעוברנו ליד בית ספר חילוני ברחוב הכבאים ראינו קבוצת בחורים גלויי ראש משחקים בכדור רגל.

תוך כדי משחק אחד הבחורים כעט בכדור בחוזקה, הכדור עף מעבר לגדרות הגבוהים של המגרש אל מעבר לכביש.

הבחור אחז בידיו את מוטות הברזל של הגדר וצעק לעברין

"רבנו! רבנו! תביא לי את הכדור"...

האמתי את הליכתי והבאתי לו את הכדור שהתגלגל וכא מתחת למכונית החונה בסמוך למגרש. הבחור שמוח ואמר לי:

"רבנו! בזכות המצווה שעשית לי – אני מאחז מניח תפילין"...

- "מחר זה חול המועד – עניתי בחיך – ולא מניחים תפילין".

- טוב בסדר, אחרי החג אני אביא פננים תפילין"...

סיפור זה לימד אותי עד כמה הניצוץ האלוקי קיים בכל יהודי, גם אם היהודי נראה לנו כלפי חוץ רחוק משמירת תורה ומצוות.

זו הייתה חוויה שריגשה אותי מאוד בחג הסוכות. החוויה השנייה שרגשה אותי עד למאוד, ארעה בבוקרו של יום שביעי של חג הסוכות. לאחר לילה ארוך של לימוד תורה, תפילות שחרית מוסף, אמירת הושענא וחיבוט ערבה כמנהג ישראל קדושים. חזרתי הביתה עייף ומותש מאוד.

הזדרותי להגיע הביתה לא כדי להשלים את שעות השינה שהסרות לי אלא משום שאבי שיהיה אושפז בבית החולים "איכילוב" בתל אביב, ורציתי לבקר לפני שיעבור מספר בדיקות.

את הדרך הביתה עשיתי כמעט כריצה, הרכב שעבר בכביש צפר וצפר, עשיתי את עצמי כלא שומע. "ודאי הנהג רוצה להעיר לי שהציתי את הכביש במהירות" – הרחתי לעצמי ונכנסתי לבניין מגורי.

אך הנהג לא הרפה את ידו מהצופר, והמשיך לצפור בחוזקה.

יצאתי מכניסת הבניין ושאלתי: "מה העניין?"

היהודי צעק: "אחי, ארבעת המינים"... ועשה בידיו תנועות של נענוע בלולב.

הנהנתי בראשי לאות הסכמה. הלה עצר במהירות את רכבו והחדיש על המדרכה. ירד בזריזות מהרכב ואמר לי:

"תן לי לברך על ארבעת המינים".

"בבקשה – עניתי – הנה הם לפניך".

מאחר וכיפה לא הייתה לו, נתתי לו את שלי ועמפתי את ראשי במלית.

- רגע... אני צריך לברך "שהחינו?" – שאל... כי החג הזה עוד לא ברכתי.

- "כן שתי ברכות עליך לברך: "על נטילת לולב" ו"שהחינו"..."

המצווה הזו הפכה את שנינו לידידים המכירים אחד את השני שנים רבות. חייכנו מאושר לחצנו ידיים בחמימות ואף הצטלמנו ביחד.

אמרתי לו: "יהי רצון שבזכות מצווה השוכה זו, אבי יבריא במהרה ויחזור לביתו"...

לפני שנפרדנו, פניתי ליהודי ושאלתי:

עכשיו אנו ידידים, ואני מרשה לעצמי לשאול אותך שאלה שמאוד מסקרנת אותי. היום זה יום האחרון של חג הסוכות, עד עכשיו לא הספקת לברך על נטילת לולב?

היהודי צחק ואמר: "אחי אני גר בטבריה, כל החג הייתי בטורקיה ורק לפנות בוקר ירדתי מהמטוס". בדרך לביתי בטבריה אמרתי אעבור דרך בני ברק אולי אוכה לברך על ארבעת המינים... ופגשתי אותך הוצה את הכביש במהירות"...

מי כעמך ישראל. לכולם יש את הניצוץ האלוקי. אנו רק צריכים להשתמש בעצות הצדיקים ולהבעיר את הניצוץ הזה ולהופכו לאש שלהבת בעבודת ה'.

ברוך ה', הבדיקות שעבר אבי, כולן תקינות. מי יודע אולי בזכות המצווה החשובה שקיים היהודי הטברייני שהגיע לפנות בוקר ממורקיה, ועשו שעשועים גדולים במרומים, לפני ה' יתברך.

חבורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	מלווה מלכה!!	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מנהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו חניכי הישיבות – ברסלב, בשלוחה: 72